

RĂSĂRITUL NOSTRU

ORGAN PEDAGOGIC CULTURAL ȘI SOCIAL AL SURDO-MUȚILOR DIN ROMÂNIA

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA
Focșani, Strada Poșta Veche No. 23

APARE LUNAR
Director: V. DIMITRIU-LEORDA

ABONAMENTE:
Autorități, instituții . . . Lei 300
Particulari și surdo-muți . . . Lei 100

REABILITARE NESIGURĂ.

In sfârșit!

După zece ani de ticăloasă nedreptate, suferită, Institutul de surdo-muți din Focșani a fost repus în vechiu-i local dela bariera străzii Cuza Vodă, prin ord. Minist. Instrucțiunii, sub No. 23.320 din 4 Martie a. c.

De zece ani cei mai mulți dintre noi — și mai ales dintre cei ce urmăresc cu grijă durerile și viitorul celor lipsiți de auz și graiu — trăiesc o atmosferă irespirabilă și de nesiguranță adecuată încă și mai mult de nepăsarea celor ce se improvizează în cărmuitorii acestei farișoare, dealtfel răbdurie și vitează, dar care — incontestabil — a fost de totdeauna prada fructuoasă a celor ce... nici lumina soarelui nu trebuia să vadă.

O țară ca a noastră care a probat și supraviețuit tuturor fluctuațiilor distrugătoare ale barbarismului dealungul atâtor veacuri, trăind într-o necontenită și glorioasă luptă, păstrându-și intact, vitalitatea și expresia eminentului spirit de latinătate; care a avut atâtea strălucite figuri reprezentative ale sufletului românesc, nu trebuia să se compromită nici să îngăduie destrămarea unei Instituții de asistență socială care avea de scop rețutarea atâtor vieții nefericite, victime nevinovate ale nemilosului destin.

Dintre figurile mari ale sufletului românesc — care s'au ilustrat în marile acte cu caracter național și de interes obșteșc — se desprinde maiestos impecabila personalitate a lui Take Ionescu care în 1912 ca ministru al Instrucțiunii publice, dar mai întâi

de toate cunoscător și prieten sufletesc al unuia dintre surdo-muți — pictorul Petre Negulescu — s'a opus în toamna anului 1912 în contra unei chestiuni similare care privea mutarea institutului de surdo-muți din propriu-i local donat lor de Regina Elisabeta — și, onoare lui, nimeni n'a mai îndrăsnit să se atingă de opera lui Carol Davilla.

Dar 10 ani mai târziu și nu mai după moartea lui Take Ionescu s'au găsit oameni interesați și oribil de întunecați sufletește cari au putut făptui un atentat, un sacrilegiu atât de crunt.

De aci se poate trage concluzia că institutul de surdo-muți din Focșani — primul institut ce s'a înființat în România de către Carol Davilla, în București unde a funcționat 32 ani; 35 ani în Focșani din care 25 ani în vechiul local donat de Regina Elisabeta și 10 ani în cele 3 mici clădiri de pe diferitele străzi ale orașului Focșani — pe măsura ce și perdea protectorul își găsea tot e atâtea ori, un fanalizat care îl distrugea fără milă. Așa s'a întâmplat: din București a fost îndepărtat la Focșani scurt timp după moartea lui Carol Davilla și dacă nu intervenea venerata și generoasa Regina Elisabeta cu siguranță că de atunci n'ar mai fi existat, dar după Take Ionescu nimeni nu s'a mai opus pentru susținerea și păstrarea lui în localul propriu dela bariera Cuza Vodă.

Iată ce au putut face astfel de oameni străini de duhul binefacerilor obștești cari au determinat incriminate soluționări lovind crunt

mersul firesc al unor instituții de importanță socială și irosind destinația nobilă, ce i s'a dat, dela începutul creării lui.

Ori ce bun român pătruns de dragoste și de grija viitorului Țării lor — ce trebuie să fie scump fiecăruia dintre noi — trebuie să se gândească că va veni o zi când legiile naturii, ale capricioasei naturii, ne va aduce surprize din cele mai dureroase, cum s'a întâmplat în Germania, din acelea revelatoare, care ne vor da procentul cel mare de surdo-muți putând, în unele cazuri, atinge circa 50 la sută.

Atunci, mă rog, care va fi soluția-remediu în contra unor astfel de situații neașteptate, mai ales când nu dispunem de un asemenea învățământ superior necum de un edificiu stabil, propriu și modern organizat care să facă față ori căror situații și timp?

Instituția pe care o revendicăm nu este numai a noastră, ci și a națiunii întregi care nu trebuie să uite pe cei ce voim a-i salva din întunecimea nenorocirei, unde i-a adus destinul.

Să nu uităm că pe oricine dintre noi ne poate lovi destinul, în copiii noștri, în scumpele noastre odrasle și se știe de toți cât este de dureroasă surdo-mușenia.

De aceia cei cărora au menirea și posibilitatea investită în orânduirea treburilor obștești să aibă cu precădere tot sufletul desbrăcat de orice interes personal și meschin și să se gândească la bieții surdo-muți cari suferă neșpus de mult, în adâncul sufletului lor, că nu pot auzi și vorbi dulcea noastră limbă românească.

Localul restituit numai în parte ar trebui să ne fie restituit pe de a întregul, definitiv și prin decret Regal.

V. DIMITRIU-LEORDA

SPRE RUȘINEA LOR

În orașul Focșani există o școală care pe vremuri a fost podoaba instituțiilor de cultură din țara noastră, timp de mai multe decenii.

Este institutul de băeți surdo-muți, opera lui Carol Davilla.

Aci s'au adăpostit și au primit instrucție nenumărate serii de elevi din întreg vechiul regal și serii care au învățat o meserie punându-se astfel la adăpost de primejdia vagabondajului și a cerșetoriei, inerente infirmilor. Această școală și-a avut localul propriu în acela în care azi se află școala normală, clădit din îndemnul bunei și milostivei regina Elisabeta, ocrotitoarea celor sortiți a nu auzi și vorbi.

În anul 1922, epoca fatală prin inflația de școale, conducătorii de atunci necunoscând situația, sau dintr'un spirit de vitregie, n'au cruțat nimic până ce nu au văzut pe bieții surdo-muți aruncați, din localul lor, pe străzile orașului. Când din 140 de școale normale înființate, cea din Focșani era obiectul unui interes public local sau cel mult regional, oare școala surdo-mușilor nu prezenta atunci ca și acum un interes mai mare, un interes național, ca fiind singura în vechiul regal și Basarabia?

Iar dacă îndrăzneala a mers până la alungarea elevilor din casa lor proprie, de ce nu li s'a dat un adăpost echivalent sau cel puțin corespunzător nevoilor lor?

Care este realitatea?

Trista realitate este că nici una din aceste școale nu-și are un local propriu învățământului. Durea este și mai mare cu cât se face, prin aceasta, dovada unei

SURDOMUTITATEA

Clasificările ei în alte țări

de GH. V. CONSTANTINOVICI
învățător de surdo-muți

Cunoscându-se importanța clasificărilor, dascălii de surdo-muți de pretutindeni se străduiesc, pun la contribuție tot ce cunosc, pentru a ajunge la o clasificare ideală dacă putem spune astfel, pentru că pe temeiul ei, să-i se poată da surdomușului pregătirea de care are nevoie în viață.

Cea mai recentă lucrare în domeniul pedagogiei surdo-mușilor, unde sunt desbătute toate chestiunile care frământă pe dascălii de surdo-muți, e apărută în 1929, sub auspiciile uniunii învățătorilor de surdo-muți germani intitulată „Handbuch des Taubstummenwensens.“ (Manual pentru cultura surdo-mușilor)

Toate frământările didactice care au putut aduce ceva lumină în lumea surdo-mușilor, au fost centralizate în această lucrare, la care au contribuit totalitatea dascălilor de surdo-muți germani.

În Germania, mai mult ca în orice altă țară, problemele pedagogice de orice natură, sunt frământate și experimentate de toți dascălii; nu se dau în lături dela nici un sacrificiu, ori care ar fi el, numai pentru a face lumină acolo unde este întuneric.

În cartea mai sus menționată, învățătorii de surdo-muți germani au ajuns la următoarele clasificări ale surdo-mușilor:

1. Surdo-muți fără alte defecte.
2. Surdo-muți puțin talentați
3. Surdo-muți necultivabili, psihopați, greu de educat, schilozi, etc.
4. Surdo-muți cu deosebire de bine talentați.

Bazați pe aceste 4 categorii de clasificări, ei și-au înfins cercetările în două direcții, privind organizarea institutelor de surdo-muți, astfel:

1. Cum se prezintă organizarea institutelor în realitate.

2. Care ar fi perspectiva ideală a organizării culturii surdo-mușilor.

Pe temeiul acestor împărțiri și ținând seamă de cele 4 clasificări menționate, au cercetat și studiat în fiecare grupă pe surdo-muș până la vârsta de 21 ani.

În organizarea actuală a institutelor, se deosebesc:

1. Grupa surdo-mușilor fără alte efecte. Dela naștere și până pe la 2 ani s'au mai bine zis, până când i se constată surdomușitatea, copilul se bucură numai de îngrijirile fizice. Odată cu constatarea infirmității lui, părinții din lipsă de sfaturi și din cauza neștiinței încep a neglija

copilul, iar pe unde există ceva dragoste pentru el, apoi și atunci ceace se face de către părinți, este nepotrivit.

Lipsind grădinele de copii pentru micii surdo-muși, precum și școlile pregătitoare necesare lui până la vârsta de 7 ani, când începe cu adevărat a i se face o educație ca lumea. Astfel că până la intrarea într-o școală, la 7 ani, n'are nici un fel de pregătire; întâmplându-se uneori ca, chiar intrarea în școală, să se facă mai târziu.

În școala elementară (de bază) cultura pe care o capătă este insuficientă, astfel că, atunci când părăsește institutul și în cele mai multe cazuri prea de timpuriu, cunoștințele îi sunt insuficiente.

O școală elementară pentru el nu există, iar atunci când există are o pregătire insuficientă în meserie sau deloc, astfel că nu poate trece examenul de calificare sau maestru; iar atunci când le trece sunt excepțiuni (rarități).

scăderi morale în conduceri de sus până jos. Căci o lume, vede că aproape jumătate din local a rămas neterminat încă de 4 ani și se știe că pentru restul de construcție nouă s'au consumat din bugetul statului 9.000.000 lei.

Dar moravurile își au tradiția lor. Azi în locul școlilor, cu o vechime de 70 de ani, cum este școala surdo-mușilor, și cu un trecut vechiu în analele învățământului s'au înființat altele, poate mai ușor de cum se introduce amendamente în legea conversiunii.

Școlile acestea, de frica desființării lor ca neavând populație școlară — câte 4-5 elevi la un dascăl — aleargă la tainele culiselor zilei ca să poată fura dela cele vechi sume din buget cu care să și completeze lipsurile de burse sau să acopere alte cheltuieli.

În această situație se află și școala de surdo-muși din Focșani, școală care datează de 70 de ani. Amenințată cu desființarea prin trunci de interese își cere drepturile și dezaprobă pe toți cei ce lucrează contra interesului ei. — *Rușine lor!*

Poteraș

MIMICA ȘI VORBIREA la surdo-muși

de C. VLAD
Director Institutul la surdo-muși

Toată activitatea marilor pedagogi și celebrii educatori în ramura învățământului anormal a fost consacrată studiilor, cercetărilor și experiențelor pentru a găsi și a alege mijlocul cel mai firesc de a învăța pe elevii surdo-muși să vorbească căci numai prin vorbire și grației ei li se pot da acestor copii orice fel de cunoștințe.

În toate instituțiile de surdo-muși vorbirea nu numai că este prima grijă de căpetenie dar este și cea mai grea și cea mai importantă problemă de rezolvat.

Fiindcă soarta nenorocită a surdo-mușului și desconsiderația sa normală și socială vine în mod precis din cauza nepriceperii mijlocului de educație întreprins în familie și chiar în societate, suntem pătrunși și convinși că cea mai bună metodă de a-l regenera și a-l reda familiei și societății om sănătos normal: este de a-l sustrage din tăcerea lui melancolică în care s'ar găsi și pe cât posibil omenește, a-l aduce la școală, și cu o muncă nu desigur ușoară ci cu maximum de efort intelectual să-l facem la fel cu noi prin felul de a gândi, a înțelege și mai ales a se exprima.

Știm cu toții că surdo-mușii mai ales

acei ce n'au putut fi îndeajuns de instruiți și educați, întrebunțează mimica naturală ca mijloc de a se manifesta cu lumea înconjurătoare.

Dar din experiența noastră, din o examinare amănunțită a faptelor reflectând serios asupra individualității, ne vom convinge că mimica — pantomina nu poate servi surdo-mușului ca să dea adevărata valoare a vorbirii omenești. Mimica este un indiciu o impresie urâtă a mutismului când servește ca mijloc principal de comunicație între educator și elev și nu face de cât să confirme separația între surdo-muș și societatea omenească, ceea ce noi din toate puterile noastre o vom combate prin toate mijloacele.

Adevărul este că surdo-mușul are tendințe de a face mereu semne la orice, această e un limbaj al lor personal; însă deși surdo-mușul e lipsit de ureche și de vorbă nu e lipsit de înțelegere, de judecată, de rațiune ori de inteligență. Când copilul surdo-muș se prezintă pentru prima dată în școală are și el un mic bagaj de cunoștințe mult mai redus ca al celui normal. Totuși își manifestă și el acele cunoștințe, așa reduse cum sunt prin obiceiul de a arăta, a desena, a reproduce semne simple, informale, scurte chiar fără rost lucrurile, acțiunile, senzațiile, trebuințele corespunzând impresiilor sale cu mediul înconjurător.

Însă această mimică este atât de res-trânsă și de imperfectă încât nici nu putem a zice că e limbaj căci acestea sunt mai mult acțiuni de cât expresii, elemente fragmentare din obiectul senzației iar nu o exprimare a cugetării sale.

Afirmăm cu toată puterea convingerii noastre că pentru a ridica mimica la înălțimea unui adevărat limbaj pentru a face un veritabil echivalent al cuvântului, posedând ordinea deplină, limpezimea necesară pentru transmiterea ideilor în raportul lor cu limba scrisă și vorbită, educatorul ar trebui să fie obligat de a inventa și de a învăța pe surdo-muș ceas cu ceas, zi cu zi o mulțime și nenumărate semne convenționale pentru tot ce nu poate fi reproduș prin semne naturale și sub o formă senzibilă, apoi obligat de a determina cu el valoarea fiecărui semn în raport cu ceea ce se aduce la cunoștință, așa că în raporturile dintre educator și elevul surdo-muș nu trebuie să predomină mimica pantomina căci nu ne-am putea atinge scopul, și atunci mimica va fi moartea vorbeii.

Va urma.

BINEFACĂTORII SURDO-MUȘILOR

de GH. CONSTANTINOVICI
învățător de surdo-muși

Ca creștin socotesc că binefacerea și ajutorul în nenorocire este o taină, pe care, eu personal, o socotesc de aceiaș valoare cu mărturisirea în fața preotului. După cum

nu este permis preotului să divulge nimic, din ceea ce se încredințează și păcatul este socotit, tot așa de mare și pentru cel ce ascultă la mărturisire și divulgă.

Să-mi fie îngăduit și cer ertare pentru negliuirea ce o voi face mai jos, cu unicul scop de a dovedi că scânteia divină sălășluște încă printre muritorii și să ieie aminte derbedeii mintali de oriunde și de peste tot că în vremurile acestea de criză cumplită, prin voința se poate pune puțină ordine în minte, pentru a ne apropia întrucâtva, de dumnezeire, împlinindu-se pe cât cu puțință, porunca de totdeauna:

„Ajută pe aproapele tău“.

Cu economiile acestea bugetare, cred că nici o instituție, nu suferă atât de mult, ca școala. Institutului nostru din Focșani, i s'au ajustat bursele și rațiile de întreținere ale elevilor, încât cu drept cuvânt, se poate spune că, cine este sărac e lipsit de lumina.

Un elev bursier din clasa a 4-a, foarte sărac, scrie acasă la părinții lui în Basarabia, ca să-i trimită, ce o putea și cum o putea, ceva bani, cu care să poată lupta cu nevoile școlii. Drept răspuns, părinții scriu fiului lor surdo-muș, să vie acasă pe jos de Paște și să renunțe la școală, că ei nu au cu ce-l întreține.

Desnădăduit, copilul spune de ce-i care-l învață, că, după paște nu mai vine la școală, arătându-i și scrisoarea dela părinți. De-ra l'a ajutat l'a îndemnat, să nu se descărăjeze că D-zeu are grijă de toți, în orice vreme.

Copilul și-a adus aminte, că a mai primit odată ajutor dela cineva, și atunci, se hotărăște și scrie binefacătorului lui de odinioară și drept răspuns, elevul nostru primește această carte poștală:

Pavel Sapojnic

Eu te-am așezat în școală la Focșani, câtă vreme vei fi cuminte și vei învăța bine, carte și meserie: eu te voi ajuta până vei lua diploma. La Paște îmi vei scrie când îți dă drumul de vacanță și eu îți voi trimite bani să vii la vie; tot așa și pe timpul vacanței de vară. Multă sănătate și ascultă cu toată grijă pe Domnii profesori ca și pe maestrul care te învață meseria.

General I. Popovici

București 8 Martie 1932

Mult stimat D-le General, a doua oară îmi cer iertare pentru negliuirea făptuită de mine; făcută însă cu scopul de a opri puțin atenția tuturor aceluia ce pot să ajute institutele de binefacere și pe nenorocii care se adapă la ele.

Voi toți, din această blagoslovită țară, care aveți spre mânuire avutul public, căutați și ajutați școlile de binefacere socială (surdo-muși, orbi, etc.) nu le ajustați pe motive de economie, căci loviți în niște nenorocii ai soartei, care așteaptă mai multă solitudine, de la semenii lor, înzestrați cu de toate. Economii se pot face din altă parte, și multe, în acelaș timp.

Surdo-muși! Rugați-vă, pentru sănătatea binefacătorilor voștri. Cinstiți-i și onorați-i în orice împrejurare și întotdeauna!

Nu loviți! Ci ajutați școlile de binefacere socială (surdo-muși, orbi, etc.) în care își găsesc lumină, mângâiere și sprijin, toți aceia care natura i-a vădit de unele din simțuri în cea mai mare parte, nu din vina lor.

INFORMAȚIUNI

Expoziția de desen a elevilor institutului de surdo-muși din Focșani ce trebuie să aibă loc la București între 15 Mai — 15 Iunie a. c. sub înaltul patronaj al M. S. Regina Maria se amână pentru Septembrie — Octombrie a. c. Asta din lipsa de fonduri pentru a se putea face fața cheltuielilor.

Este posibil că această expoziție să aibă loc prin Septembrie — Octombrie cu ocazia congresului internațional al surdo-mușilor din România ce se va ține la București sub auspiciile „Asociației amicale a surdo-mușilor“ din România.

Pentru reușita acestui congres facem un călduros apel la toți frații de suferință cari încă nu s'au înscris ca membri în asociație să și trimeată de pe acum adeziunile la Secretariatul Asociației Bul. Schitu Măgureanu Nr. 6 București I.

La „Expoziția copilului“ din Parcul Carol București ce au loc între 1—31 Mai a. c. va expune și institutul de surdo-muși din Focșani un număr de 50 desene executate de elevii acestui institut, nu mai din imaginație.

În concluzie: Surdo-mușul fără alte defecte la 21 ani are: o școală insuficientă n'are pregătire suficientă pentru vreo meserie, starea economică a meseriei pe care o exercită e rea; e nemulțumit, iar ceiaș lucrează e primitiv.

2. Grupa surdo-mușilor puțin talentați. Dela naștere până la 7 ani se potrivește exact în cele spuse la prima grupă.

În școala elementară, cultura lui se face fără un plan sau organizare specială a culturii lui astfel că părăsește școala cu o totală lipsă de cultură.

Școala complementară nu-i; iar acolo unde există, organizarea ei, precum și atelierile practice, duc pe surdo-muș la neputință de a lucra în atelier și a nu-și putea trece examenul de calificare sau maestru.

În concluzie: Surdo-mușul puțin talentat la 21 ani; n'are posibilitate să câștige

ceva; este cel mult un muncitor învățat.

3. Grupa surdo-mușilor incultivabili, psihopați, greu de educat, schilози. Pentru grupa această e potrivit tot ce s'a spus despre ambele grupe de mai înainte.

În concluzie: Surdo-mușul din această grupă; n'are posibilitatea de a câștiga ceva; trebuie adăpostit în căminuri sau aziluri și acestea, prin felul lor, nepotrivite pentru ei.

4. Grupa surdo-mușilor cu deosebire de bine talentați. Până la 7 ani și grupa aceasta se bucură de acelaș tratament ca și celelalte grupe,

În școala elementară, nu-s clase speciale pentru ei, sunt puși cu celelalte grupe la un loc. Fiind apși, ar fi putut să și dobândească o cultură mai înaltă; lipsind organizarea în acest sens, părăsesc școala, fără ca să fi putut învăța ceva potrivit cu talentele lor.

Școala complementară, astfel cum e organizată, nu le dă posibilități de studiu mai departe și nici vreo carieră cu care să fie mulțumiți. Siliți fiind, să învețe ceiaș nu le place, i-au examenele de calificare sau maestru al vreunei meserii, ajungând astfel la 21 ani un nemulțumit în cariera lui. Din ei se aleg conducătorii în domeniul social al surdo-mușilor.

Sunt rariți, unii din ei, care se dedau studiilor înalte, după această vârstă.

Din cele arătate mai sus desprindem, că în Germania, acolo chiar, unde se experimentează mai mult ca oriunde și totuși, spun că, organizarea institutelor este făcută după alte criterii, decât cele constatate de ei.

În fața constatărilor făcute, credeți că au stat cu mâinele în șolduri, nu. Actualmente în Germania au rămas în ve-

chiul sistem de organizare numai 25 institute, care nu au voit să se grupeze cu celelalte, care au trecut la organizare mai rațională.

Grupul de institute s'au învoit să se organizeze, ținând seamă de toate cercetările mergând în pasul vremii, ating numărul 41.

Ce urmăresc și pe ce baze se organizează vom vedea în numărul viitor.

Librăria Vasile N. Nanu

face cunoscut căa instalat o

TIPOGRAFIE PROPRIE

în pasajul B-ca Focșani vis-a-vis de Librărie, unde se execută orice lucrări de tipografie cu prețuri cele mai reduse